

(Miller, 1992, с. 311-312). Интернализацията на трансакциите е понятие от теорията на трансакционните разходи (Coase, 1937, 1960; Williamson, 1975, 1985, 1991) и производната ѝ теория на интернализацията (Buckley, Casson, 1976, 2003), с което се обяснява организацията на икономическата размяна посредством разнообразни непазарни механизми, каквито са йерархията (фирмата) или междинна форма между пазара и йерархията - споразумения за съвместна дейност като квазипазари и съвместни предприятия като квазийерархии.

Както концептуално е показано на фиг. 1, международните съвместни предприятия представляват алтернатива, която се характеризира със средни степени на контрол, инвестирани ресурси и риск за инвестиращите фирми. Въпреки това тези степени биха могли да нарастват до високи в зависимост от разпределението на собствеността между съдружниците или техните стратегии.

Установените 9 специфични критерия за квалифицирането на едно предприятие като международно съвместно предприятие бяха приложени успешно в регистър Булстат на Националния статистически институт (преминал от 2005 г. по силата на Закона за регистър Булстат от НСИ в Агенцията по вписванията), като от всички вписани субекти, чийто общ брой на 31.01.2003 г. е 992 147, беше идентифицирана цялата нехомогенна съвкупност от 723 международни съвместни предприятия в България, формирани за периода 1.01.1981-31.01.2003 г. От своя страна, тя е изградена от три части: а) 621 конвенционални или традиционни международни съвместни предприятия, в които участва най-малко един български съдружник; б) 47 неконвенционални международни съвместни предприятия, в които участват само чуждестранни съдружници, най-малко един от които е с национална принадлежност, различна от тази на останалите; в) 55 неконвенционални международни съвместни предприятия, в които участват само чуждестранни съдружници с еднаква национална принадлежност.

Приета за печат на 12.12.2005 г.

#### ЦИТИРАНА ЛИТЕРАТУРА:

- Савов, С.** (1975). Монополи и конкуренция, Наука и изкуство, София.
- Църев, Н.** (1995). Стратегически сдружения между фирми в конкурентна среда, Известия. Списание на Икономическия университет - Варна, 2.
- Ackoff, R. L.** (1973). The Design of Research, University of Chicago Press, Chicago.
- Agarwal, S., S. N. Ramaswami** (1992). Choice of Foreign Market Entry Mode: Impact of Ownership, Location and Internalization Factors, Journal of International Business Studies, 23(1).